

POSTANOWIENIE

24 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.M.

przeciwko R.M.

o rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy

postanowieniem z 14 listopada 2024 r., X C 354/24,

o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

**odmawia oznaczenia Sądu, przed który należy wytoczyć
powództwo.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 listopada 2024 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, w sprawie z powództwa M.M. przeciwko R.M. o rozwód, zwrócił się do Sądu Najwyższego celem wyznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że strony nie mieszkają od 2008 r. na terenie Polski, lecz zamieszkują w Anglii. Ponadto, pozwany w czerwcu 2022 r. został osadzony celem odbycia kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym. Karę tę pozwany odbywa obecnie w Zakładzie Karnym w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Okręgowego w Bydgoszczy nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem jest co najmniej przedwczesny. Sąd wnioskujący w uzasadnieniu postanowienia z 14 listopada 2024 r. wskazał, że żadna ze stron nie przebywa z zamiarem stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W świetle przepisów k.p.c. należy uznać, że osadzenie w zakładzie karnym nie kwalifikuje miejscowości, w której znajduje się zakład, jako miejsca zamieszkania (zob. pod rządem art. 136 § 1 k.p.c. i przepisów wcześniejszych orzeczenia SN: z 12 stycznia 1955 r., I CR 1917/54, BMS 1956, nr 1, s. 47; z 20 września 1961 r., 2 CR 636/60, RPEiS 1962, nr 2, s. 358; wyrok SN z dnia 23 marca 2004 r., V CK 208/03; postanowienie SN z 14 czerwca 2018 r., V CZ 34/18, OSNC-ZD 2019, nr 3, poz. 35).

Jednak w art. 41 k.p.c. określającym właściwość sądu w sprawach ze stosunku małżeństwa ustawodawca ujął również kryterium (przesłankę) „miejsca zwykłego pobytu”, mającą charakter odrębny od pojęcia (przesłanki) „miejsca zamieszkania”.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy powinien zatem rozważyć, czy z uwagi na pobyt strony w Zakładzie Karnym, a zatem w miejscowości, w której jest osadzony, co wypełnia kryterium miejsca jego zwykłego pobytu, możliwe jest ustalenie sądu właściwego na podstawie art. 41 k.p.c. Dopiero w razie negatywnej weryfikacji w tym zakresie, co nie należy do Sądu Najwyższego, lecz każdorazowo do Sądu występującego, możliwe będzie ewentualne oznaczenie sądu właściwego na podstawie art. 45 § 1 k.p.c.

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

r.g.

